

DRODZY UCZNIOWIE KL. V i VI, GDY WRÓCIMY DO SZKOŁY, CZEKA NAS REALIZACJA PRZEDSTAWIENIA Z OKAZJI ROCZNICY UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA. PONIŻEJ ZNAJDUJE SIĘ SCENARIUSZ AKADEMII. NIE WSZYSCY OTRZYMALI ROLĘ, GDYBY KTOŚ CHCIAŁ SIĘ WYKAZAĆ, PROSZĘ O KONTAKT (tel. do M. Gibas). OSOBY PRZYDZIELONE MOGĄ ZACZAĆ SIĘ JUŻ UCZYĆ SWOICH RÓL ORAZ TEKSTÓW PIOSENEK. PIOSENKI NA PEWNO ZNACIE Z ZESZŁEGO ROKU.

p. Ł. Zajdler, p. M. Gibas

NARRATOR - Milena

Ustawa Rządowa z dnia 3 Maja 1791 roku była pierwszą, śmiałą jak na owe czasy, próbą zreformowania ustroju Rzeczypospolitej szlacheckiej w duchu ideałów oświecenia. Powstała pod wpływem tych samych idei, które zrodziły Konstytucję Stanów Zjednoczonych i francuską Deklarację Praw Człowieka i Obywatela.

Miała ona, jak się spodziewano, odrodzić naród i państwo...

PIOSENKA („WITAJ MAJOWA JUTRZENKO ”)

1. Witaj, majowa jutrzeńko,
świeć naszej polskiej krainie,
uczczimy ciebie piosenką,
która w całej Polsce słynie.

Ref: Witaj Maj, Trzeci Maj,
dla Polaków błogi raj!

2. Nierząd braci naszych cisnął,
gnuśność w ręku króla spała,
a wtem Trzeci Maj zabłysnął
i nasza Polska powstała.

Ref: Witaj Maj, Trzeci Maj...

3. W piersiach rozpacz uwięziona
w listopadzie wstrząsa serce,
wstaje Polska z grobu łona,
pierzchają dumni morderce.

Ref: Witaj Maj, Trzeci Maj...

NARRATOR - Milena

Minęły lata i wieki całe...

SCENKA PRZED KLASĄ HISTORYCZNĄ

UCZENNICA I - Hania

Hej!

UCZENNICE II, III, IV – Julka, Oliwia S., Oliwia P.

Hej!

UCZENNICA I - Hania

Czego się tak uczycie? Klasówkę macie, czy co?

UCZENNICA II - Julka

Nie mamy klasówki, ale nasz pan od historii zapowiedział, że nikomu nie daruje nieznajomości postanowień Konstytucji 3 Maja 1791 roku. Stwierdził, że było „to wielkie osiągnięcie polskich patriotów”, czy coś w tym guście.

UCZENNICA III – Oliwia S.

I że my powinniśmy brać przykład z naszych przodków, jak troszczyć się o kraj. No i cóż? Wkuwamy!

UCZENNICA I - Hania

Że też musieli wymyślić jakąś konstytucję! Chociaż – jest z tego jeden pożytek. Nie musimy iść w tym dniu do szkoły!

UCZENNICA II - Julka

A co to właściwie jest ta konstytucja?

UCZENNICA IV – Oliwia P.

Coś słyszałam..., ale lepiej sprawdzę. (szuka w telefonie)

Mam! Konstytucja to najważniejszy dokument w państwie. Zawiera ona prawa i obowiązki Polaków oraz postanowienia dotyczące sposobu sprawowania władzy.

UCZENNICA I - Hania

I z tego powodu tyle szumu? Jeden „dokumencik” i od razu święto narodowe?

POJAWIA SIĘ DUCH KRÓLA

UCZENNICA IV – Oliwia P.

A ten skąd się wziął?

UCZENNICA III – Oliwia S.

Przepraszam, czy pan przypadkiem nie uciekł z balu przebierańców?

KRÓL STANISŁAW AUGUST PONIATOWSKI – Szymon

Biada Tobie, Polsko, jeżeli masz takich, pożał się Boże, obywateli! Konstytucja 3 Maja, to według was jakiś tam „dokumencik”?

Jestem Stanisław August Poniatowski – ostatni król Rzeczypospolitej.

UCZENNICA I - Hania

Ale przecież król już dawno umarł!

KRÓL - Szymon

Nie mogę jednak zaznać spokoju, kiedy słyszę takie słowa. Jestem tu po to, aby wytłumaczyć wam, czym tak naprawdę była Ustawa Rządowa, zwana Konstytucją 3 Maja. Czy wiecie, co działo się w Polsce zanim zostałem królem?

UCZENNICA II - Julka

Coś tam wiemy, bo mówił nam nasz pan od historii, ale... wtedy właśnie zrobiło się ciepło i myślami bardziej byliśmy na podwórku niż w klasie.

KRÓL - Szymon

W moich czasach czekałoby was za to 3 godziny klęczenia na grochu.

Posłuchajcie więc...

Wiek XVII i pierwsza połowa wieku XVIII upłynęły w Polsce pod znakiem wojen, przez co nasz kraj został bardzo zniszczony. Szlachta nie chciała płacić podatków, toteż brakowało pieniędzy, zwłaszcza na dobrze wyszkoloną i nowoczesną armię. Taką armię, jaką wówczas dysponowali już nasi sąsiedzi...Rosja, Prusy i Austria.

UCZENNICA I - Hania

Będąc królem nie mógł pan wprowadzić zmian na lepsze?

KRÓL - Szymon

Tak naprawdę to ani ja, ani moi poprzednicy nie mieliśmy zbyt wiele do powiedzenia. Byliśmy przecież królami elekcyjnymi. Zaś wielu posłom i senatorom bardziej zależało na własnych korzyściach niż na dobru Ojczyzny.

UCZENNICA III – Oliwia S.

I nic nie można było na to poradzić?

KRÓL - Szymon

Przede wszystkim należało przeprowadzić reformy, a tego dokonać mogli tylko posłowie. Wielu świątłych Polaków próbowało uzdrowić sytuację kraju. Niestety, przekupieni przez obce rządy posłowie, korzystając z prawa LIBERUM VETO, unieważniali wszelkie postanowienia sejmu mogące pomóc Rzeczypospolitej. Nasi sąsiedzi bowiem planowali podzielić nasz kraj między siebie i dlatego zależało im, aby Polska pozostała państwem słabym i pogrążonym w chaosie.

UCZENNICA IV – Oliwia P.

A co pan zrobił?

KRÓL - Szymon

W 1764 roku zostałem wybrany na króla Polski i postanowiłem za wszelką cenę ratować kraj przed upadkiem. Według mnie przyszłość Polski zależała od młodych i wykształconych Polaków, toteż dbając o rozwój polskiej kultury i oświaty, utworzyłem w Warszawie Szkołę Rycerską. Szkoliła ona przyszłych oficerów...

UCZENNICA III – Oliwia S.

Ale jak została uchwalona ta sławna Konstytucja?

KRÓL - Szymon

W roku 1788 rozpoczął obrady sejm, który trwał przez 4 lata.

UCZENNICA II - Julka

No, nareszcie coś o czym słyszałam...To Sejm Wielki lub Czteroletni. Ustalono na nim kilka ważnych reform: o powiększeniu wojska, o płaceniu podatków przez szlachtę.

KRÓL - Szymon

Wielkie brawa! Najważniejszym jednak postanowieniem tegoż Sejmu było uchwalenie Konstytucji. Było to akurat po Wielkanocy. Do Warszawy zjechali, dyskretnie powiadomieni o przyspieszonym o dwa dni rozpoczęciu obrad po świątecznej przerwie, ci posłowie, którzy byli za zmianami. Najpierw odczytano uroczystie tekst Konstytucji...

POJAWIA SIĘ DUCH MARSZAŁKA MAŁACHOWSKIEGO

MARSZAŁEK (czyta ...) - Filip

W imię Boga w Trójcy Świętej Jedyne. Stanisław August, z Bożej łaski i woli narodu król Polski, wraz ze stanami skonfederowanymi, w liczbie podwójnej naród polski reprezentującymi. Uznając, iż los nas wszystkich od ugruntowania i wydoskonalenia konstytucji narodowej jedynie zawisł, długim doświadczeniem poznawszy zadawnione rządu naszego wady, a chcąc skorzystać z pory, w jakiej się Europa znajduje i z tej dogorywającej chwili, która nas samych sobie wróciła, wolni od hańbiących obcej przemocy nakazów, ceniąc drożej nad życie, nad szczęśliwość osobistą niepodległość zewnętrzną i wolność wewnętrzną narodu, którego los w ręce nasze jest powierzony..., dla dobra powszechnego, dla ugruntowania wolności, dla ocalenia Ojczyzny naszej i jej granic niniejszą Konstytucyję uchwalamy i tę całkowicie za świętą, za niewzruszoną deklarujemy.

KRÓL - Szymon

Fala powszechnego entuzjazmu izby sejmowej zagłuszyła pojedyncze sprzeciwy. Z radością i uniesieniem uznano USTAWĘ RZĄDOWĄ za przyjętą..., a ja Ją zaprzysiągłem...Potem w uroczystej procesji udaliśmy się do katedry na mszę świętą. Do późnego wieczora na ulicach Warszawy słychać było okrzyki: „ Wiwat król! ”, „Wiwat naród!”, „Wiwat Konstytucja!”. To były piękne chwile...

NARRATOR - Milena

Jakie więc były zdobycze Konstytucji 3 Maja?

POJAWIAJĄ SIĘ KOLEJNE DUCHY PRZESZŁOŚCI

HUGO KOŁŁATAJ – Kuba S.

Poważnie wzmacniała i usprawniała działalność władzy państwowej, a zatem sejmu i rządu.

IGNACY POTOCKI - Paweł

Sejm uwolniono od liberum veto, które hamowało normalne prace ustawodawcze i kontrolne sejmu.

STANISŁAW POTOCKI – Kuba A.

Wprowadzono zmianę w położeniu miast i mieszczan.

STANISŁAW STASZIC - Michał

Chłopom zapewniono bliżej jeszcze wówczas nieokreśloną „ opiekę prawa i rządu krajowego”.

KINGA

Wielka zawitała zmiana:

Wolność, równość wszystkim dana.

Wszyscy zjednoczą się w pracy:

Szlachta, mieszczenie, wieśniacy.

Wszyscy zasięda pospołu

Jakby do jednego stołu.

Lecz wszyscy też w równej mierze

Polsce służyć winni szczerze.

Kto za tym, niech głos swój poda.

Jeden okrzyk:

WSZYSCY

Zgoda! Zgoda!

GŁOS Z TŁUMU

Niech żyje sejm, król kochany!

WSZYSCY

Wiwat król! Wiwat sejm! Wiwat wszystkie stany!

KINGA

Byle razem, ramię w ramię,
A wszystko zło się przełamię.
Zapamiętajże narodzię:
W waśni zguba, siła w zgodzie.

KRÓL - Szymon

Wspaniałe były te chwile...(chyli głowę). Niestety, nie wszystko stało się tak, jak się stać miało...

DUCHY ZNIKAJĄ. UCZNIOWIE ROZGLĄDAJĄ SIĘ DOOKOŁA. PRZYCHODZI NAUCZYCIEL I ZACZYNA SIĘ LEKCJA. UCZNIOWIE SIADAJĄ W ŁAWKACH.

NAUCZYCIEL - Wiktor

Na dzisiejszej lekcji przypomnimy czasy Sejmu Wielkiego i spróbujemy ocenić ostatniego króla Rzeczypospolitej. Zapiszcie temat: Stanisław August Poniatowski – patriota czy zdrajca?

Najpierw przytoczymy sądy współczesnych królowi.

UCZENNICA I - Hania

Zdania były podzielone! Stanisław Trembecki pisał o królu – „Tobie winniśmy światło, które nas ożywia, tobie polor, co obce narody zadziwia.”

UCZENNICA I - Hania

Tak? Tak? I dlatego, gdy budowano pomnik Sobieskiego, po Warszawie krążył wierszyk – „Sto tysięcy na pomnik. Ja bym dwakroć łożył, gdyby Staś skamieniał, a Jan III ożył”.

UCZENNICA III - Oliwia S.

Przecież musiał zrobić coś dobrego, bo Adam Naruszewicz pozytywny sąd o nim wydał.

UCZENNICA IV – Oliwia P.

Najlepiej podsumował go Adam Mickiewicz – „Dusza to piękna i szlachetna, serce dobre, ale skażone i zepsute...nie dostarczało mu jednak siły moralnej, by oprzeć się przemożnemu wpływowi Katarzyny.”

UCZENNICA II - Julka

Król to zdrajca i sprzedawczyk! Przystąpił do Targowicy.

NAUCZYCIEL - Wiktor

Stanisław August Poniatowski był postacią kontrowersyjną. Choć był współtwórcą Konstytucji 3 Maja, ostatecznie, wobec przegranej wojny polsko – rosyjskiej, przystąpił w 1792 roku do jej przeciwników – konfederatów targowickich. W 1795 roku, po III rozbiórce, zrzekł się tronu. Tak więc ...

NARRATOR - Milena

Okres wolności i nadziei trwał krótko. Dzieło Sejmu Wielkiego zostało przekreślone. Zaś Konstytucja 3 Maja pozostała na zawsze symbolem możliwości odrodzenia i ostatniej próby wybitcia się na niezależność polityczną

PIOSENKA („JAK DŁUGO W SERCACH NASZYCH...”)

Jak długo w sercach naszych
Choć kropla polskiej krwi,
Jak długo w sercach naszych
Ojczysta miłość tkwi,

Stać będzie kraj nasz cały,
Stać będzie Piastów gród,
Zwycięży Orzeł Biały,
Zwycięży polski lud.

Jak długo na Wawelu
Zygmunta bije dzwon
Jak długo z gór karpackich
Rozbrzmiewa polski ton,

Stać będzie kraj nasz cały,
Stać będzie Piastów gród,
Zwycięży Orzeł Biały,
Zwycięży polski lud.

Jak długo Wisła wody
Na Bałtyk będzie stać,
Jak długo polskie grody
Nad Wisłą będą stać,

Stać będzie kraj nasz cały,
Stać będzie Piastów gród,
Zwycięży Orzeł Biały,
Zwycięży polski lud.